

ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ว่าด้วยการตรวจสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการตรวจ
สถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕
เพื่อให้การตรวจสถานประกอบกิจการของพนักงานตรวจความปลอดภัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน และทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการตรวจ
สถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
พ.ศ. ๒๕๕๔ พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการตรวจสถานประกอบกิจการ
ตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔”
หมายความว่า พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

“การตรวจสถานประกอบกิจการ” หมายความว่า การที่พนักงานตรวจความปลอดภัย
เข้าไปในสถานประกอบกิจการหรือสำนักงานของนายจ้างในเวลาทำการ หรือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
เพื่อตรวจสอบหรือบันทึกภาพและเสียงเกี่ยวกับความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน ใช้เครื่องมือในการตรวจวัด หรือตรวจสอบเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ในสถานประกอบกิจการ
เก็บตัวอย่างของวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ มาเพื่อการวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัย สอบถาม
ข้อเท็จจริง หรือสอบสวนเรื่องใด ๆ ภายในขอบเขตอำนาจและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง
รวมทั้งตรวจสอบหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงาน
อยู่ในหน่วยงาน

“พนักงานตรวจความปลอดภัย” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า คำสั่งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งสั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัย ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินอัตราโทษปรับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นความผิดซึ่งมีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยซึ่งเป็นข้าราชการและพนักงานราชการในสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบในลักษณะเป็นการตรวจกำกับตามกฎหมาย ตรวจสอบกรณีมีการกล่าวหาหรือมีความปรากฏด้วยวิธีอื่นใด หรือตรวจทั่วไปตามแผนงาน นโยบาย หรือข้อสั่งการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

ในกรณีการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งแล้วปรากฏว่า นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องอาจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ลูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยไม่ล่าช้า และดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นความผิดทางพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ และระเบียบ หรือแนวปฏิบัติกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการปรับเป็นพินัย โดยไม่ต้องมีคำสั่ง

(๒) กรณีนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งมีโทษความผิดทางพินัย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ผู้นั้นหยุดการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไข ปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาสามสิบวัน เว้นแต่เป็นความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๑๑ (๑) ให้ดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวน

ในกรณีนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องได้ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่ง พนักงานตรวจความปลอดภัยตามวรรคสอง เนื่องจากมีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวได้ พนักงานตรวจความปลอดภัยอาจขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามคำสั่งออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และให้รายงานการขยายระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

ข้อ ๖ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดส่วนราชการอื่นนอกจากข้อ ๕ ตรวจสอบสถานประกอบกิจการในลักษณะเป็นการตรวจทั่วไปตามคู่มือหรือแนวทางการตรวจความปลอดภัยในการทำงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้จัดทำแผนการตรวจความปลอดภัย และแจ้งต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายก่อนเข้าตรวจสอบสถานประกอบกิจการ รวมทั้งสรุปผลการตรวจรายงานต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกหกเดือน

ในกรณีพนักงานตรวจความปลอดภัยตามวรรคหนึ่ง ตรวจสอบสถานประกอบกิจการแล้วพบเห็นเอง หรือมีการกล่าวหา หรือความปรากฏด้วยวิธีอื่นใด ว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือพบสภาพที่ไม่ปลอดภัย ให้ประสานพนักงานตรวจความปลอดภัยตามข้อ ๕ โดยมีชักเข้าเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ พนักงานตรวจความปลอดภัยนั้นจะร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

ข้อ ๗ กรณีพนักงานตรวจความปลอดภัยมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยแจ้งสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งไว้ท้ายคำสั่ง เพื่อให้ นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งอุทธรณ์ต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

กรณีมีการอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำระเบียบหรือแนวปฏิบัติกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการรับและการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและที่แก้ไขเพิ่มเติมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัย หากพนักงานตรวจความปลอดภัยเห็นว่า เครื่องจักร อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ อาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อลูกจ้าง ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยที่ออกคำสั่ง จัดทำรายงานเหตุผลความจำเป็นเพื่อขออนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายก่อนมีคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อให้ นายจ้างหยุดการใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ หรือผูกมัดประตูประตักสิ่งที่จะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อลูกจ้างดังกล่าวทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ ให้แจ้งสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งนั้นไว้ท้ายคำสั่งด้วย เพื่อให้ นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

กรณีมีการอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำระเบียบหรือแนวปฏิบัติกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการรับและการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองและที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อได้รับแจ้งจากนายจ้างว่าได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยแล้ว ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้ง หากได้ความว่า นายจ้าง ได้ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่ง ให้เสนอเรื่องให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาเพิกถอน คำสั่งตามวรรคหนึ่งต่อไป

ข้อ ๙ หากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ และพนักงานตรวจ ความปลอดภัยเห็นว่า อาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงและเห็นสมควรเข้าไปดำเนินการแก้ไขให้เป็นไป ตามคำสั่งนั้น ให้เสนอความเห็นให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เพื่อสั่งให้พนักงานตรวจความปลอดภัย หรือมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปดำเนินการแทนเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ดังกล่าว

เมื่อพ้นระยะเวลาตามคำสั่งพนักงานตรวจความปลอดภัยแล้ว แต่นายจ้างยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยเสนอความเห็นให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีคำเตือนเป็นหนังสือ ให้นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่กำหนดก่อนเข้าไป ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ระยะเวลาที่กำหนดในคำเตือนอาจกำหนดตามสมควรแก่กรณี

คำเตือนดังกล่าวต้องระบุวิธีการดำเนินการแทนเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งโดยชัดแจ้ง และระบุ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแทน ทั้งนี้ การกำหนดค่าใช้จ่ายในคำเตือนไม่เป็นการตัดสิทธิที่จะเรียก ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายจริงมากกว่าที่กำหนดไว้

ข้อ ๑๐ ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยติดตามผลการปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง (๒) และดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจความปลอดภัย ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายใน ระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อผู้นั้นให้เป็นอันระงับไป

(๒) กรณีนายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้องภายในระยะเวลา ที่กำหนด ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยรวบรวมสำนวนคดีเสนอผู้บังคับบัญชาดำเนินคดีอาญาต่อไป โดยไม่ล่าช้า

การดำเนินคดีอาญาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ และแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อ ๑๑ กรณีพนักงานตรวจความปลอดภัยดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อ ๕ แล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ดำเนินคดีอาญาด้วยการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนโดยไม่ต้องมีคำสั่งให้นายจ้าง ลูกจ้าง หรือผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติ โดยไม่ล่าช้า

(๑) ความผิดตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ให้ดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวน

(๒) ความผิดตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังต่อไปนี้ ให้ดำเนินคดีเปรียบเทียบ

(ก) ความผิดซึ่งมิใช่สาเหตุโดยตรงที่ทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(ข) ความผิดซ้ำเรื่องเดิมหลังจากออกคำสั่ง หรือหลังจากถูกดำเนินคดีอาญา แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด

(ค) ความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อลูกจ้าง

(ง) ความผิดตามมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่อธิบดีกำหนด

การดำเนินคดีอาญาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ความปลอดภัยในการทำงาน คุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ และแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อ ๑๒ การตรวจสถานประกอบกิจการ และการดำเนินการอื่นใด อันสืบเนื่องมาจากการตรวจสถานประกอบกิจการของพนักงานตรวจความปลอดภัย ให้พนักงานตรวจความปลอดภัย หรือนิติกรรายงานในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทุกครั้ง โดยไม่ล่าช้า

ข้อ ๑๓ การตรวจสถานประกอบกิจการของพนักงานตรวจความปลอดภัยที่ได้ดำเนินการตามระเบียบกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการตรวจสถานประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ พ.ศ. ๒๕๖๑ ก่อนวันที่ ระเบียบนี้ใช้บังคับให้ดำเนินการต่อไปจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

ข้อ ๑๔ ให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เรือเอก สาร์จันต์ คมคาย

อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน